

Rellotge de carn

MICOL FERRETTI

Malgrat que les cicatrius no hagin guarit encara, malgrat que els últims dos anys de presó dins un cos rebel i massa fràgil per aquella revolució d'ossos que l'havia obligat a romandre tantes vegades, sola, a llits d'hospitals dels quals no recorda quasi res, tan sols alguna veu en la foscor de la nit, envoltada d'olors ascèptiques dels llocs on la vida es purifica o desapareix, Zuzanna es despertà serena. A les parets clares de la seva antiga habitació caia un sol subtil però enèrgic, segurament era l'alba, pensava, una intuïció involuntària fruit de la malaltia que l'ha obligat a romandre entre quatre parets durant dos hiverns. Són com un rellotge de sol, però de carn, una idea que va lliscar ràpidament sota els llençols ara il·luminats. Era el segon estiu, i les coses començaven a redreçar-se. Els dolors a les cames, i especialment als genolls, encara inflats com taronges, havien quasi desaparegut del tot. Havia començat a fer els primers passos fora de casa gràcies a dues crosses fidels que ella

hauria traït de bon grat, si no fos perquè encara li eren necessàries. Havia tornat a viure amb els pares al centre de Girona, el punt neuràlgic de la seva convulsa adolescència i, ara, del seu guariment. Sempre l'ha viscuda com una ciutat farmacològica, en equilibri instable entre la guarició i l'envenenament. Tampoc tenia el·lecció: Barcelona i Bristol havien estat teatre de la seva regressió fins a convertir-se en un sac d'ossos. En nomenar-les, sonaven entre les dents i la llengua com una fractura seca. És hora de tornar a començar, repetia mentre plantava la crossa a terra. Pas rere pas conquistava, tot coixejant, la ciutat que havia abandonat. Que hauria tornat a abandonar, però això forma part d'un futur que encara no li pertany.

Zu. Com un cop de destrat, net. Com la fletxa que es desprèn de l'arc, iniciant un trajecte perfecte vers la diàna. Era un sobrenom, potser només un so que li semblava idoni per començar i acabar una història, una síl·laba que segellava les seves fantasies entre els carrers

de Łódź. Zu tenia sis anys, pocs per una ciutat envellida molt de pressa, d'una bellesa esclafada per un comunisme mortífer, improvisat, trist. De Polònia no en surts ni tampoc hi entres, un concepte absurd per una nena que inventava portes i finestres allà on encara no havia ni un sol rajol. Menys absurd per Janusz i Katarzyna, els seus pares, ell escultor, ella professora. El primer temptaiu de fuga cap a Alemanya s'havia justificat com unes vacances. Quan vas de vacances, però, has de tornar i l'Estat polonès és categòric quan es tracta d'organitzar l'oci. Després va ser Suècia, Grècia. Gràcies a un seguit d'esdeveniments ben organitzats el viatge a Barcelona va sortir rodó. Un trajecte perfecte vers la diana democràtica, liberal i capitalista. Zu. Un nou començament, una nova casa, una feina, el mar. Ningú podia imaginar que al cap de poc el comunisme hauria caigut del poder. Zu no entenia què era allò que estava abandonant, però això forma part d'un passat que ja no li correspon.

Abans del gran dolor va arribar el gran amor. L'any 2000 era a tocar i no feia por a ningú. Zuzanna s'havia inscrit a la Facultat de Belles Arts de Barcelona amb la ferma intenció d'aferrar el nou mil·leni per les banyes, tancar els ulls i cavalcar fins a l'esgotament. Engegar el seu passat, els seus pocs anys, llençant a la brossa amb un gest atlètic i prepotent tot un segle de abusos fastigosos, le semblava del tot normal. Abans de la fotografia, del dibuix, del carbonet i els pinzells, va arribar en F. Va ser la seva arma contra el món, un revòlver carregat que es guarda sota el coixí. Encara no sabia que set anys després, amb les cames destrossades, hauria utilitzat aquell revòlver contra ella mateixa. Barcelona i en F. eren els peus i els polmons per la Zuzanna. Polònia s'amagava darrere un angle de carrer, una porta, un bosc d'on extreure virtualment els seus personatges, dones de cabells llarguíssims, ancianes, nenes. A vegades éren animals esgarrifants. Va començar amb la fotografia per desfer-se'n el més aviat

Il·lustració: Zuzanna

possible, perquè durant aquells anys va descobrir Arthur Rackham, Max Klinger, P. J. Lynch, Kaatje Vermeire, Dino Battaglia, Giovanni Segantini, Vogeler, Ricar Castells, Maxfield Parrish, Andrew Wyeth, Hammershoi, Witold Wojtkiewicz, Norman Rockwell, Barry Moser, Waterhouse. Germans de carn i de paper. Va començar a fer les primeres exposicions, i també arribaren els premis. Zuzanna no perdia de vista les seves mans i les de'n F., modesta i discreta tal com li havien ensenyat de petita, una actitud que, d'altra banda, no li era del tot apropiada. Quan feia il·lustracions de llibres infantils tot sovint es trobava concentrada en una síl·laba que repetia fins a l'infinit, un om màgic que li permetia transformar-se en aquell so opac, revelador, com el cop sec d'una destrat.

Quan el Comunisme era ja un cúmul de runes Zu feia poc que havia entrat a l'adolescència. Runes de runes, en una Barcelona postolímpica i post heroïna de pòster. Més que una gran poma semblava un gran alvocat, tendre com

la mantega amb un cor de fusta de entallar. Zu encetava els seus caotrze i els dos anys de B.U.P. com un salmó. Els seus coetanis, tal com mana el protocol, odiaven els pares, sofrien paranoies de rotocalco, col·leccionaven les primeres matinades de ressaca alcohòlica i cannàbica. Ella odiava els seus coetanis de la mateixa manera que els coetanis seguien el protocol d'odiar els pares i, entre una cosa i l'altra, encara podia parlar amb la seva mare sense posar-se histèrica. En una època històrica i personal de enderrocs havia decidit de reconstruir el seu tros de món a escala 1:5.000. Construïa maquetes de ciutats inventades fetes de cartró, fusta, fang, de tot allò que li arribava a les mans. Dins bufava el vent, Zu, i ningú més el sentia. Eren illes verdes en un paisatge postnuclear, una màgia arquitectònica que col·leccionava dins caps ben guardades sota el llit. Era capaç de viure només en miniatura. Després arribaren els anys de batxillerat i la barca va començar a invertir la direcció. Les materies umanístiques reemple-

Il·lustració: Zuzanna

çavan les matèreis tècniques. Quan l'esperit s'entrenava s'enrobustia el cos. Va abandonar les seves maquetes aprenen a sublimar-les en el misteri bidimensional del dibuix. La tercera dimensió finalment era lliure. Ara, el seu cos podia caminar pels passadissos de l'escola sense impediments: les habitacions, les escales i les finestres eren a escala real. Fins i tot els nois i les noies éren més reals. Amics, finalment.

Descriure la història d'una dona amb un sol gest és possible, som tant simples, pensava Zuzanna, tot traçant el perfil de dues lletres fosques i subtils damunt el Fabriano. No volia ser una observació cruel, estava cansada de reflectir sobre la seva vida com si fos una equació de tercer grau. Aquella nit havia aconseguit adormir-se, no sense esforç. El somni no va trigar a arribar. Un somni breu i revelador, silencios, amb un guió escrit més per un poeta que per un contacontes. Primer va reconèixer el soroll del tren, després la remor de l'aigua. Es trobava dins un vagó antic, fet de llenya i de fer-

ro rovellat. Les vies lliscaven damunt un mar del qual no se'n veia la fi. A l'altre costat del vagó, una noia. Quan va dirigir la mirada per observar-la, la noia va fer el mateix, i les seves mirades es creuaren. Varen aixecar primer un braç estrenyent el puny com si s'aferréssin, després s'aixecaren, una davant de l'altra, amb la mirada fixa. L'aigua va començar a entrar per les finestres i en pocs segons els dos cossos eren foragitats a l'exterior, en un mar de blau fet d'aigua i de cel. Sempre he pensat que estava sola, una veu que com un eco va omplí el buit del somni.